

zettől be nem hajtható. Minthogy pedig az idézett törvény 117. §-a szerint ezek a törvényes rendelkezések a városi ingatlan vagyónátruházási illetékre is irányadók, tehát panaszos az illetéknek ezt a részét, amely örökostársára esik, behajthatatlanság igazolása hiányában ezidőszerint nem tartozik megfizetni: a panasznak helyet kellett adni.

A fellebbezés tárgyának értéke meg nem becsülhető, ha az ítélet összegszerűleg meg nem határozott marasztalást tartalmaz. (Közigazgatási Biróság 21.188/1926. szám.) A k—i kir. járásbiróság azt a lelépési díjat, melyet a panaszló által képviselt haszonbérbeadók a haszonbérlemények 1925. szeptember 30-án való visszabocsátása ellenében a haszonbérlőknek megfizetni tartoznak, s melyet a szerződő felek az 1918. május 12-én létrejött egyességben 104.000 K-ban határoztak meg, F. 2.538/6—1924. sz. ítéletében akként állapította meg, hogy a kikötött 104.000 koronán felül még azt az értékkülönbötet is meg kell fizetniök, mely a m. koronának 1918. május 12-én és a tényleges fizetés napján Zürichben jegyzett értéke között mutatkozni fog.

Igaz ugyan, hogy a járásbiróság ítélete indokolásának végén az a kijelentés foglaltatik, hogy „Perérték 660,816.000 korona, de mert az ítélet 1925. február 6-án hozott”, amikor még a haszonbérbeadók által fizetendő értékkülönbötet összege a fizetés idején jegyzendő zürichi koronaárfolyam meg nem határozása miatt nem volt kiszámítható, azzal a kijelentéssel a marasztalás összege nem tekinthető megállapítottnak.

Minthogy pedig a fellebbezési beadványok illetéke az 1924:XLIII. t.-c. 22. §-a értelmében a fellebbezés tárgyának értékéhez igazodik s a panaszló által a haszonbérbeadók képviselőletében előterjesztett fellebbezési kérelem az volt, hogy a lelépési díj a keresetben felajánlott 30,000.000 koronában állapittassék meg, a fellebbezéssel orvosoltatni kívánt jogsérelemnek — a fellebbezés tárgyának — pénzületi értéke ismeretlen, illetve kiszámítható nem volt.

Tekintettel arra, hogy a fellebbezés tárgyának értékelésénél is az 1924:XLIII. t.-c. V. fejezetének értékelési szabályait kell alkalmazni, a fenti tényállásból folyóan a megellebezett fellebbezés tárgyának értékét meg nem becsülhetőnek kell minősíteni s így a panaszló figyelemmel a 68.600.1924. P. M. sz. rendelet 41. §-ának (2) 1. pontjára és 39. §-ának 1. pontjára, 10,000.000 korona fellebbezési tárgyérték szerint tartozott volna az illetéket leróni.

A lerovás 30,000.000 korona értéknek megfelelően történvén, illetékrövidítés nem állapítható meg, s a panasznak helyt kellett adni.

Az értékcsökkenési tartalékalap csak a mérlegből kitünő értékig növelhető. (Közigazgatási Biróság 16.667/1927. szám.) Panaszos azt kifogásolja, hogy az értékcsökkenési tartalék-

alapba helyezett 705,038.578 K-ból 438,157.812 koronát adó alá vontak. A bíróság ezt a kifogást alaptalannak találta. A vállalat a holt felszerelések 7.050,385.778 korona becsértéke után 10%-kal dotálta az értékesítési tartalékalapot. A mérlegben azonban a holt felszereléseket nem mutatta ki változatlanul a fent számjeltett becsértékkal, hanem ezt az értéket 3.750,000.000 K-val csökkentette oly módon, hogy az . . . r.-t.-gal szemben fennálló répaelőlegtartozásból 3.750,000.000 K-t a holt felszerelések terhére számolta el. A holt felszerelések mérleg szerinti értéke tehát az ezen a számlán szereplő irodaberendezés 19,411.722 korona értékkel együtt 3.319,797.500 korona és ezzel az összeggel szemben az értékesítési tartalék 705,038.578 korona. Az adómentes tartalékolás határának megállapításánál a mérleg adatai az irányadók. Az 1925. évi 400. P. M. számú H. Ö. 13. §. (1) bekezdésének 3. pontjához fűzött utasítás (5) bekezdése szerint az épületek értékéből 2%-ot, ingó vagyontárgyak mérleg szerinti értékéből 10 %-ot szabad adómentesen tartalékolni és a tartalékolás határa az utasítás (6) bekezdése szerint a vagyontárgyaknak a vagyommérlegben kitüntetett értéke. Panaszos azt vitatja, hogy a holt felszerelés könyvszerű értéke 7.050,385.778 korona és a tartalékolás határának megállapításánál nem a mérleg szerinti értékből kell kiindulni, hanem a könyvszerű értékből. A könyvszerű érték a mérlegszerű értékkel azonos fogalom. Az utasítás (6) bekezdése szerint a tartalékolás határa a vagyontárgyaknak a vagyommérlegben kitüntetett értéke és a (9) bekezdése szerint a tartalékolásnak feltétlenül a megfelelő vagyontárgyak könyvszerű értéke képezi a felső határát. A mérlegszerű érték tehát ugyanaz, mint a könyvszerű érték, vagyis az az érték, amely a vállalat üzleti könyveiben a mérlegszámján ki van mutatva és amely értékkel szemben áll a vagyontárgyak valóságos értéke, amely az elhasználódás folytán állandóan csökken és a csökkenést a leírás és a tartalékolás egyenlíti ki, vagyis a könyvszerű érték az értékesítési tartalékalappal csökkentve adja a vagyontárgy valóságos értékét. Téves tehát a panaszosnak azon állítása, hogy az utasítás a mérlegszerű értékkel szemben megkülönböztetésül említi a könyvszerű értéket. A pénzügyigazgatóság tehát helyesen járt el akkor, amidőn a tartalékolás mérvének megállapításánál azoknak a vagyontárgyaknak mérleg szerinti, illetve könyvszerű értékét vette alapul, amely vagyontárgyak pótlására az értékesítési tartalék szolgál. A készletek és állatok értékét nem lehetett számításba venni, mert a vállalat csupán a holt felszerelés értékesítésének pótlására tartalékolta. Az épületek értékéből 2%-nál magasabb összeg tartalékolásának jogosságát a vállalat nem igazolta, illetőleg nem bizonyította azt, hogy olyan rendkívüli körülmények fennforognának, amelyek az utasítás (5) bekezdésé-

ben engedélyezett 2%-on felüli leirást indokolnák, vagy, hogy ingyenes háramlás esete fennforog-e és minő feltételek mellett. Az a körülmény, hogy egyéb vagyontárgyakra nézve panaszos jogositva lett volna adómentesen nagyobb összeget értékcsökkenési tartalékba helyezni, mint amekkora összeg adó alá vonatott, beszámítás alapját nem képezheti, mert adózás szempontjából azok a tények irányadók, amelyeket a mérleg igazol és nem azok a lehetőségek, amelyeket a vállalat mérlegében keresztüvezethetett volna.

Az egyszéki illeték szempontjából az első tárgyalás a perfelvételi tárgyalás. (Közigazgatási Bíróság 8.179/1927. szám.) A panaszos azért kéri az egyszéki illeték törlését, mert az egyszéket az első érdemleges tárgyaláson kötötték meg. Panaszos szerint ugyanis nem a perfelvételi tárgyalást, hanem csak a per érdemével foglalkozó első érdemleges tárgyalást lehet olyannak tekinteni, amelyre az egyszéki illeték szempontjából az 1914. XLIII. t.-c. 20. §. vonatkoztatható. A panaszos érvelése nem helytálló s ezért a panaszt alaptalannak kellett tekinteni. Az 1914. évi XLIII. t.-c. 20. §. szerint az illeték mértéke attól függ, hogy az egyszéket melyik tárgyaláson, nevezetesen az első tárgyaláson vagy egy későbbi tárgyaláson kötötték meg. A Pp. kétféle tárgyalást ismer, és pedig: perfelvételi és érdemleges tárgyalást. A panasz folytán kérdés, hogy a törvény 20. §-ában említett első tárgyalás alatt a perfelvételi vagy az első érdemleges tárgyalást kell-e tekinteni. Az idézett törvényszakasz nem tesz megkülönböztetést a tárgyalások között, miért is ilyen megkülönböztetés hiányában első tárgyalásnak a perfelvételi tárgyalást kell tekinteni. Ennek az álláspontnak helyességét igazolja a Pp. 191. §-ának azon rendelkezése is, hogy: ha a törvényszéki eljárásban az ügy a perfelvételi tárgyaláson mulasztás, elismerés, elállás vagy lemondás alapján hozott határozattal avagy egyszéggel el nem intézhető, a bíróság az alperes érdemleges ellenkérelmének előterjesztése után az érdemleges tárgyalásra határnapot tűz ki, a járásbírósi eljárásban pedig az alperes perbebozsátkozása után rendszerint folytatólag tartandó meg a tárgyalás. Tehát a perfelvételi tárgyalás olyan tárgyalás, amelyen nemcsak a kereseti kérelem es ellenkérelem terjeszhető elő, de amelyen kifejezetten egyszék is köthető. De támogatja az elfoglalt álláspont helyességét a Pp. 231. §-a is, mely a jogvitának vagy egyes vitás kérdéseknek egyszéggel való elintézését a per bármely szakában megengedi. Ez a kitétel, hogy a per bármely szakában, nyilván vonatkozik a perfelvételi tárgyalásra is. Minthogy a fentiek szerint idézett törvény 20. §-ában említett első tárgyalásnak a perfelvételi tárgyalást kell tekinteni és minthogy nem is vitás, hogy a panasz tárgyaúl szolgáló esetben az egyszéket nem a per-